

KATHOLIKUS NÉPLAP.

11. szám.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizethető rá Pesten, a jó és olcsó könyvkiadó-társulat ügynökénél — Czukorutca 6. szám, földszint, s a szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál.

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratu embereknek. Luk. 2, 14.

Pest, márczius 16. 1853.

Előfizetési díj Budapesten kihordással fél-évre 1 ft. pp. vidékre postán, borítékban félévre 1 ft. 20 kr. pp. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” címezendők. (Pesten a központi papnöveldeben.)

A káromkodó mentegetődzései.

Mégis furcsa egy teremtmény az az ember, midőn már hibáját, vagy jobban mondva, bűnét nem tagadhatja, hogy legalább némileg szépitse, különféleképen mentegeti, és a furlangos ész mindig talál valami kibujó ajtócskát. Így van a dolog jelesen a káromkodókkal is. Ezek is, ha az ember korholja, pirongatja őket kárhuzatos szokásaik miatt, mindig tudnak valamit a maguk mentségére fölhozni. De milly alaptalank ezen mentegetődzések! azonnal meg fogjuk látni. Csak a legközönségesebb két mentséget fogom vizsgálat alá venni, mert nem tudományosan akarok értekezni, hanem az életből szólani.

Sokan azt szokták mondani: Hiszen én nem káromkodnám, csak föl ne bosszantanának, meg ne haragítanának, de majd egyik vagy másik ember, majd a cselédek, majd a jószág kivesznek békétürésemből; haragomban, bosszuságomban pedig csaknem mutathatok vig kedvet, vagy nem hálálkodhatom.

Erre én legelőször is azt mondom: Épen az is hiba, vagy jobban mondva bűn, hogy ha kedved ellen tesznek, ker. felebarátom! igen nagyon hamar kifogysz a békétürésből, és haragra, bosszuságra lobbansz. Szép és nemes erkölcs az a békétürés, melyet épen akkor gyakorolhatni, midőn kedvünk ellen tétetik valami. Azon légy tehát, hogy békétürésed kifogyhatatlan legyen. De továbbá azt kérdezem: hát szükségképen kell-e az embernek haragjában, bosszuságában káromkodni? Sz. Pál apostol azt mondja: „haragudjatok, de ne vétkezzetek.” (Ephes. 4. r. 26. v.) Ha tehát fölbosszant, megharagít is valaki ker. atyámfia! haragudjál úgy, mint sz. Pál apostol mondja, hogy ne vétkezzél. Nem kell, hogy épen vig kedvet mutass haragodban, de azért az sem következik, hogy káromkodjál. Sajnálkozzál, szánakozzál azon szeren-

csétlen embertársadon, ki megbánt, és olyasmit tesz ellened, hogy haragra gerjeszt, de miért kellene azért káromkodnod? Elég, még sok is, hogy ő vétkezik, midőn ellened igazságtalanságot cselekszik, miért vétkeznél te is, haragodban káromkodván? és pedig annyival inkább, mert valljon segítesz-e a dolgon káromkodás által? lecsillapul-e haragod, ha annak, ki megbántott, szentjét, angyalát, vagy talán Istenét stb. összeszidtdad, káromoltad? . . . De mi legfőbb, ha téged valaki megbánt, azért a szenteket stb. vagy épen Istenét stb. kell-e káromolnod? Hát nem azon Istened van-e neked, ki a te megbántódnak? És tulajdon Istenedet miként káromolhatod? Lám, tehát milly okatlanul cselekszik az, ki másnak Istenét káromolja!

De még azt is mondja sz. Pál apostol: „Senki-nek rosszért rosszal ne fizessetek, mert irva vagy on: enyém a bosszuállás, én fizetek vissza.” (Rom. 12. r. 17, 19. v.) Miért akarnád tehát te ker. atyámfia! azt, a mi Istené, magad elvégezni? Miért akarnád megbántódon bosszudat kitölteni? Bíz az Istenre, Ő jobban tudja, mint te, miként kell valakit egy vagy más vétkeért megbüntetni.

Végre a jószág, mint okatlan állat miatt szinte nem érdemes lelkedet veszejtteni. Az ember okos teremtménye Istennek, mégis sokszor úgy tesz, a hogyan nem kellene; Istennek, azon legjobb Atyának, sokszor ellenére cselekszik, hát az okatlan állattól hogyan kívánhatnád, hogy soha kedved ellen ne tegyen? És azután nem is érti az a szegény pára állat, midőn te káromkods, hanem csak hallja, hogy keményen beszélsz, s mivel ilyenkor közönségesen a bőre is megszokta érezni haragodnak súlyját, azért fél, és iparkodik hibáját helyrehozni, de nem a káromkodás, hanem az ütlegektől félelem miatt.

Mindezekből világosan következik: hogy a harag nem szabadít föl senkit is a káromkodásra.

Mások így mentegetik magukat: Hiszen Uram!

örömet nem káromkodnám én, csak megtudnám magamat tartóztatni, de mikor már úgy megszoktam, hogy észre sem veszem, csak mikor kimondom a nagy káromkodást, és el nem bírom magamat szoktatni!

Erre viszont én azt mondom: Sajnos, felettébb sajnos, ha valaki annyira rabja vétkei indulatainak, hogy észrevétlenül is rámeleg a szája a káromkodásra; de azért a vétkei szokás nem szűnik meg vétek lenni, ha mindjárt mindennapivá válik is valakinél. A rossz tett ismétlés által nem hogy kissebbednék, hanem még nagyobbodik. Az tehát, hogy annyira megszoktad ezen kárhozatos vétkeket, nem lehet elegendő meniség.

Sőt az sem áll, hogy nem tartóztathatod meg magadat a káromkodástól. De hogy nem! csak igazi eltökéllett szándékod, akaratod legyen. Hiszen nem minden ember káromkodik egyformán, és ha egyik megtartóztathatja magát, miért nem a másik is? És azután valljon mióta eszedet tudod, mindig oly nagy káromkodó voltál-e? Nemde volt idő, midőn a kisebb káromkodásokat is borzadással mondtad ki? későbbben csökkent benned a borzadás, míg végre teljesen megszoktad ezen kárhozatos vétkeket. A mint tehát hozzászoktattad magadat lassankint, úgy Isten kegyelmével, csak igazi és határozott akaratod legyen, el is szokhatsz attól.

Én jövőre némelly módokat fogok ajánlani, mellyek használása által mindenki elszoktathatja magát a káromkodás utálatos és kárhozatos bünétől. Addig is Isten velünk és a bold. Szűz.

Bende József.

Egy árva imája.

Istenem! Teremtőm! örömöm! mindenem!
Fogadd kegyeidbe gyámtalan szolgálodat;
Itt alant nincs senkim; fel — hozzád tekintek,
Vigasztalást nékem egyedül a hit ad.

Az élet tengerén szélvész, s vihar között
Hintázik magára hagyatott csónakom;
Oh vedd át kormányát, ég, és föld Istene!
Erőt vesz a szélvész, vihar, s hullámokon.

Ne engedd, hogy a bűn örvénye elnyelje
Hajómat, — a mellyen én egyedül állok,
Engem a Syrenek csábdala nem szédít,
En vigaszt csak tőled, csak tetőled várok.

Ha horgonyt vethetek virányos partokon,
Én a múlt gyönyör s élvnek nem áldozom;
Az örök erénynek emelendek oltárt,
Mellynek számolyánál, hozzád imádkozom.

Én földi életem úgy nézem, mint szakmát,
Mellyről egykor néked számolni tartozom;
Légy irántam kegyes, midőn vizsgálándod,
En pártfogók nélkül egyedül dolgozom.

Az én verejtékem nincs ki letörülje,
Nincs fedél, melly alá nyugonni betérjek,
Csillagos ég alatt ébredek, és nyugszom;
Örkődjél felettem, én Istenem kérlek!

Engedd hogy a szőlőt, mellyet reám bíztál,
Gyümölcsben gazdagon mutassam be néked,
S ne félelem, hanem öröm között menjek —
Midőn maga elé hí itélő-széked.

Add, hogy a jobbaknak oldalán állhassak,
Az üdvözülteknek osztozzam sorsában,
S hol az árvák szülőt, s pártfogót találnak,
Dicsőíthesselek az örök hazában.

Lauka Gusztáv.

Zarándoklat Jeruzsálembe.

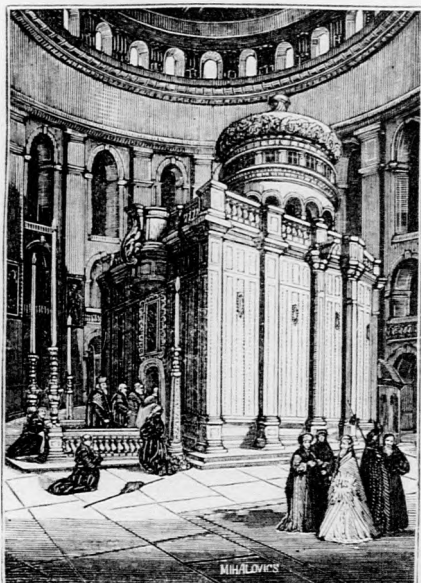
Jeruzsálem, szent sír temploma, 1831, december 12. (Folytatás). Ugyanazon sorban, de tiz lépésnyi távolságban sz. Ilona kápolnájától, egy másik kápolnát lát az ember, melly azon helyen van építve, hol a katonák Krisztus Jézus ruháján osztoztak. Kedves barátom, nem tudom milly iszonynyal és rémüléssel vegyes érzet fogja el koblemet mindannyiszor, valahányszor idejövök. A szentek szentét képzelem egy akasztófán függni két gonosztévő között, és iszonyu kínok közt meghalni. Máriát ezen legjobb és leggyöngédebb anyát képzelem a kereszt alatt a fájdalom közt, mellyek annyival nagyobbak voltak, mivel az ő szíve tudta csak fölfogni és érezni fiának gyalázatát és kínait; és e pillanatban, midőn annyi halálos kín mutatkozik, s azon nép jelenlétében, mellynek gyűlöletét a részvét eloltotta, midőn az egész természet gyászba öltözött, s még a sziklák is érezni látszottak, én katonákat látok egy gondolattal, aljas nyereségvágytól elfoglalva iszonyu kapzsisággal vitázni a véres szákmány fölött, sorsot vetni és megkérdeni a kocskát, hogy kié legyen közülök a fölséges áldozat köntöse. — Oh Istenem!

Innen negyven lépésnyire, a másik felül, ha az ember egy kis kerületet tesz, azon helyre jő, hol Krisztus Jézus föltámadása után Mária Magdolnának mint kertész jelent meg. — Itt egy oltárt emeltek.

Atellenben van a megjelenés kápolnája, melly a szentsíri Ferenczrendű szerzetes atyák tulajdona. Azért nevezetik így, mert a hagyomány szerint itt jelent meg Üdvözítőnk föltámadása után először szent anyjának.

A mint ezen kápolnából kilép az ember, egy gyönyörű kereképületet vesz észre, melly tizenhatszáz oszloppal van körülvéve, mellyek egy erkélyt és egy magasztos kúpot tartanak. Ennek közepén és a kúp alatt, mellyen a világosság beszolgál, egy siremlék emelkedik föl, melly sárga és fehér márványból van

készítve, s egy gyászkoporsót képez. Ezen emlék alatt van Krisztus Jézus sirja.

A bemenet a keletfelüli oldalon van. A mint az ajtaját fölnyitotta az ember, azonnal az angyal kápolnájában leli magát, mellynek belső falai egészen kívannak márványozva. Középen egy oszlop-talapat emelkedik föl, melly mintegy 18 négyszögűjnyi kerületű, ezen ült az angyal, a föltámadás napján, midőn a szent asszonyok Jézus testét bebalzsamozni jöttek, s a ki azt mondá: „Surrexit, non est hic.“ — „Föltámadt, nincs itt.“

Nem úgy tünik-e ez föl ön előtt kedves barátom, mintha az isteni jószág e helyet akként akarta volna elrendezni, hogy az itt ébredő öröm- és élettéljes gondolatok mérsékeljék azon fájdalmas benyomást, melly Jézus sirjának rögtöni megpillantásakor ered? Valljon nincs-e itt még most is némileg az angyali szó, melly azt mondja a keresztényeknek, mit egykor a sz. asszonyoknak mondott: „Vigasztalódjatok, ő nincs itt: Non est hic!“

Az oszlop-talapat átirányában egy nyílás, vagy igen alacson s még szűkebb ajtó látható, mellyen nagy világosság ömlik be. Másképp nem mehet ide be az ember, hacsak úgy szólván félig meg nem hajul. Ez egy körülbelül 6 láb hosszú, s ugyan olly széles szobába vezet, mellynek magassága közel 8 láb; ez negyven lámpával van megvilágítva, mellyeknek füstje a boltozaton levő három lyukon megy ki.

Jobbról egy márvány-tábla látható, mellynek hossza a szoba hosszúságával egy, de szélessége csak felényi; azaz 6 láb hosszú és 3 láb széles, magassága pedig mintegy két lábnyi. E szoba a szent sír; s ezen tábla az, mellyre helyzetetett Krisztus urunknak teste,

feje nyugot-, lábai pedig keletnek levén fordítva. A sír és a tábla sziklába van kimetszve, és pedig vésővel; s márvánnyal födetett be, hogy a zarándokok ne bolgathassák, kik néha csupa ajtatosságból tördösték, hogy néhány darabot vihessenek belőle magukkal.

A sz. Ferenczrendi atyák, ugy szinte a Görögök és Örmények mindennap mondanak misét a sz. sírban, mindegyik a legnagyobb renddel és pontossággal. A Koptok a siremlék megett tartják az isteni-szolgalatot, egy durván készült fakápolnában; mindnyájan nagy pompával és ünnepélylyel járnak naponkint több izben tömjénezni e szent helyekre.

A siremléssel szemközt a Görögök temploma van, melly ritka nagyszerűségű, és eléggé csinos izlésű, ámbár az aranyozás pazarsága tulzó benne. A közönséges faból készült székek azonban ellentétben vannak a körülöttök levő nagy pompával; kép igen sok van benne, de mind rosz mázolás csak, a szobrok középszerűek. Az egész mindazáltal meglepő, és csodálni kell szépségét. A közepén egy márvány-kör van, mellynek középpontjában egy kis oszlop látható, ez ő szerintök a „föld középpontját“ mutatja!

Az Örmények temploma, melly a boltozatok azon részében van építve, melly tulajdonuk, szinte igen szép.

Rendkívüli dolog az, miszerint mind a Katholikusoknak, mind pedig a Görögöknek, az Örményeknek, Libanon lakóinak, szóval minden keresztény felekezetnek vannak Jeruzsálemben képviselői, kiknek szava a tömjén füsttel az Istenhez folszáll, a ki egyetlen fiát adá e világ váltságául. Egyedül egy szó nem rebegi itt Krisztus Jézus nevét! — S ez a protestanosok szava!

Kedves barátom, mióta bezárkozám a szent sír templomába, még nem valék képes minden részét észszejárni e roppant épületnek. Eleinte főleg a lélek mintegy lerogy az öt környező tárgyak nagyszerűsége és szentségének terhe alatt. Néhány nap kellene itt maradni, s némileg ide szokni, hogy az ember olly lelki állapotha jöjön, miszerint a tárgyakat jobban észrevehesse, a velt benyomásokat összeszedhesse s megszámithassa.

A világ Megváltójának imadására az éj csendét és homályát választám, midőn a zarándoklók távoztak, magam pedig csak néhány lámpától megvilágítva saját lépteimen kívül más zajt nem hallok.

Istenem sirját környező oszlopok közt, a megkenetés köve előtt elmenve, Golgotára fölmászva, ugy tetstett, mintha minden oldalról azt hallanám, mit Mózes: „Ne közelits ide tisztelet nélkül, hanem huzd le saruidat lábaidról, mert a hely, mellyen állasz, szent föld!“ *)

*) Móz. II. k. 3, 5.

Szerencsém volt jelen lehetni mindennap a nagymisén, és áldozni, azt a szerzetes atyák a sz. sirban tartják öt órákor. Az éneklők kívül maradnak; de az isteni szolgálatot végző pap benn miséz a sirban, egy hordozható oltáron, melyet mise után innen elvisznek.

Iparkodtam elébb idejöni, és a sir előtt leborulva, várám a pap érkezését. Midőn megjött, nekem a hely szűke miatt félre kelle vonulnom, egy viaszgyertyát tartván kezemben, azon helyre vonultam, hol az igen szeretett apostol lehajult meggyőződni, ha valljon igaz-e, hogy az Ur testét elvitték, mint Magdolna mondotta neki; és szerencsésebb valék, mint ezen apostol, ki csak a szemfödeleket találta itt, mert én azonnal megláttam magát Jézust is, az oltárra leszállani, hogy ott gyarló teremtményének eledelül szolgáljon. Ekkor az éneklők öszhangzó zengése, s az orgonának gyenge, vagy panaszos sóhaja, a szerzetesek komoly magaviselete, a szemeim előtt álló, s ha úgy szabad szólnom hálától és szeretettől dobogó szívektől két lépésnyi távolságban levő sz. sir, a tömjénfüst felhöi, melyek az oltár és a fölséges Ur szolgálja körül emelkedtek, ki a szent áldozatot, magát azon Megváltót tartá kezében, ki hozzám jő, ki keblemben nyugszik, mindez kedves barátom igen meghat engem, elbájol, s olly boldogsággal részegit meg, mellynek gyönyöreit önnel közleni soha sem leszek képes. — Isten önnel kedves barátom!

Levelezés Chinából.

T. olvasóink tán nem felejtették, hogy a szentgyermektség társulata Makaóban, Chinában egy házat alapított, mellyben az alamizsnák árán megvett kis gyermekek befogadtatnak, s felneveltetnek. E gyermekek a sz. Vinczéről nevezett jó nénék gondjára bízattak, kik azok nevelése — s tanításával fáradsz. Mesternék ők, s legott tanítványok is, mert olly nyelvre tanítják a gyermekeket, mellyet nekik is elébb tanulniok kell. E házhoz utasítatnak minden gyermekek, kiket a szeretet összegyűjt, hogy azon segítséget nyerjék, melly után elhagyottságuk kiált.

Megismertetünk egy, e házban történt esetet, melly bizonyítja a szeretetet, mellyel itt a gyermekek fogadtatnak, és azok háladatosságát, kik ott nagylelkűleg összegyűjtettek.

Szent Ambrus ünnepén, 1850-ki december 7-én a portán dupla csengetés rögtön feleletet követelt. Szalóban, egy chinai ember körülbelöl 7 éves gyermeket tett egyik Nénének karjai közé, egészen tisztáttalanul, silány rongyok — s mocsokba takarva. Hamar megtisztáztatott, némi táp adatott neki, hogy magához jöjjön; nemsokára felüti szemét, s bámulva nézi az új arcokat, mellyekkel találkozhatni szerencsés volt.

Elvitetett a kápolnába, hol az alamizsnás kérdé tőle, ha keresztény akarna-e lenni. Az „igen“ feleletre, mellyet haldokló szóval adott, feladatott neki a szent keresztység, gondolván, hogy nemsokára be fog menni a mennyei boldogság birtokába.

A legszorgosabb gondok bőven fordítottak rája a nélkül, hogy remélni lehetett volna gyógyulását, mert a borzasztó állapotához, mellyben volt a Chinaiaktól nem várható gondviselés hiánya miatt, járult még egy szörnyü kelés lábszára alatt. Azonban mintegy két hét múlva látszott javulni, ereje visszajött, s kicsiny betegünk megmutatta, hogy életre jött, kérésekben fejezvé ki csekély akarátát.

Fölgyógyulása közel 6 hóig tartott. Mihelyt helyreállított, oktatás alá vétetett, s észre lehetett venni, hogy a jó Isten nem közönséges tehetséget adott neki. Folyvást tud olvasni, tudja katekizmusának részét, s már megkezdi érteni, a mit tanul.

Ime a levél, mellyet irt keresztatyja- s anyjához. A Nének felöl benne előforduló dicséretetek ezek által a szent-gyermektség társulatára hárrítatnak.

Makaó. Szent-gyermektség háza, sz. Vinczéről nevezett szeretett Nénéknél, 1851-ki dec. 24-én.

„Keresztatyám és keresztanyám! *)

Te vagy az én atyám és anyám, azok helyett, kik engem elhagytak.

Én igen megvagyok elégedve a Paulai sz. Vinczéről nevezett Szeretet-Nénékkel, kik rajtam könyörültek. Nekik jó szívök van. Hét éves voltam, igen beteg, közel hogy meghaltam: ők befogadtak engem házukba, hogy minden nyomoruságomról gondoskodjanak. Ők sok más magamféle gyermeket is befogadtak, kiket táplálnak és nevelnek. Most jól vagyok, tanulom a keresztény tudományt, tudok olvasni s sok egyebet, mikint az európai gyermekek. Ez rám nézve igen becses dolog, keresztatyám s anyám! Mert későbbben majd én taníthatom más szegény testvérimet, kik közöttem vannak. Igen szomorú vagyok, hogy nem láthatlak benneteket, s nem köszönhetem meg nektek a kenyeret, mellyet táplálékul, és a ruhákat, mellyeket öltözködésül adtatok, és még azonfelöl, hogy szeretetteljesen lelkeket az ördög kezéből kiszabadítottatok.

Én okos akarok lenni; nem tudok szót találni, mellyel hálámat irántatok kifejezzem; de szívem szünet nélkül az égre emelve fogja kérni a jó Istent, hogy titeket megjutalmazzon. Én igen szépen köszönöm nektek keresztatyám s anyám, valamint minden francziaországi jó embernek a jótéteményeket, mellyekkel engem halmoztok.

*) A keresztatyja-anya név alatt itt valamint a következő levélben is azon európai gyermekeket kell érteni, kik a sz. gyermektség társulatának tagjai, s kiknek neveire az általuk megmentett kis chinaiak kereszteltetnek.

Földre borult fövel, vagyok legalázatosabb keresztliatok
Ambrus.“

A Macaói háznak többi növendéke nem akarta, hogy a kis Ambrus csak maga mutassa ki hálaadatoságát azon nagylelkű gyermekek iránt, kik Francia-, vagy más országból, éreztetik velök szeretetüket. Ők is ki akarták jelenteni érzéseiket általán, s ime a levél, mellyet nekünk összevéve küldenek köszönetül. Ez portugál nyelven van írva, mi itt magyarul adjuk elő:

„Igen kedves keresztatyáink, keresztanyáink, és jőtevőink!

Örvend szívünk, midőn kedves jőtevőinkre gondol Franciaországban; mi igen akarnánk látni benneteket, hogy élő hálánkat kimutathatók; mert nektek jőtevőinknek köszönjük Isten után, a kereszttség magasztját. Szeressetek továbbra is bennünket, mi méltókká akarjuk magunkat arra tenni tanulásunk által, s így megérdemleni, hogy egykor mennyországba jőjjünk azokkal együtt, kiknek mi érte adósok vagyunk.

Mi vagyunk a ti alázatos, s tisztelő keresztliatok, és keresztleányaitok. Aláírták magukat: Mária Isabella, 10 éves. Erzsébet Paulina, 11 éves. Katalin Leóna, 6 éves. Magdolna minden legkisebb fiu s leány nevében.“

Márta, az irgalmas nő.

Napjainkban ezen igénytelen név alatt, Márta néne, egy irgalmas apáczá szélében hosszában magasztaltatott még sok hercegi palotában is, a szegények és nyomorúak ápolása miatt. Mielőtt a szerzetbe lépett, Biquet Annának hivatott, felöltözésekor Márta nevet kapott. Azon időben, midőn Franciaországban kiütött a borzasztó forradalom (a mult század végével) híres volt mint szerzete jámbor előljárónője. Szerzete feloszlata után Besançon városában maradt, s Beatrix hü társnőjével haláláig folytató az irgalmas nők foglalatosságait. Egész birtoka évenkénti mintegy 30 tallér jövedelem-, s egy házikó-, s egy kis kertből állott, mellyet azonban igen hasznos módon tudott a szegények javára felhasználni. Lakában egy nagy bográcsban folytonosan tápláló levest készített számos szűkölködők számára. Ő maga barna anyagból készült ruhában, szegényesen járt; arczáról vidámság s szívnugalom sugárzott: egész lénye egyszerű, igénytelen, s igen vonzó volt. Így lehetete őt látni mindenütt, hol a szükség és nyomor honolt. Minden jőtéinek elbeszélése bizonynyal egy nagy könyvet töltene be, mi itt ezek közül csak némellyeket akarunk megemlíteni.

Márta 1811-ik évben hatszáz spanyol hadi fogollyal volt elfoglalva, kik kifosztva s nyomoru álla-

potban hozattak Besançonba. Márta azonnal sietett bejárásért könyörögni azon fogházak- és zúgokba, mellyekben ezen szerencsétlenek helyeztetek. Nem talált ellenállásra, mivel keresztény szeretete általánosan ismeretes volt, s most ezen foglyoknak élt egészen, s úgy gondoskodott róluk, mintha tulajdon gyermekei lennének. Határtalan felebaráti szeretete találékonyá tevő őt segédeszközök szerzésében, mellyek mindég elégségesek voltak a szükségek fedezésére. Egy korszatvivő katona által kísértetve naponként a városnak majd e majd amaz utcáját járta meg, a szükségesekért könyörögvén, elment a kertészek-, mészárosok-, vendégfogadósokhoz stb. s a legcsekélyebb maradvány-, hulladék- s kenyérmorzsákért könyörgött a szegény foglyoknak szükséges leves készítésére, s olly meggyőző keresztény szeretettel kért, hogy még a legkeményebb szívűeket is adakozókká tette. Szinte illy serényen szorgoskodott Márta néne kedves vendégeinek tisztaságáról, s a szalmának, mellyen feküdtek, gyakori felváltásáról. A betegek iránt kettőzé gondoskodását s szeretetét.

Milly gyakran lehetete őt látni a fogházból a kórházba menni, egy, két, sőt nem ritkán három illy halvány beteget is vezetve egyszerre! Valóban megható látvány volt, midőn az egyik vállaira támaszkodék, a másik oldalánál vonszolta magát, míg ő a harmadikat karjainál fogva vezeték. Egész 16 hónap folytán mindennap meglátogatott s ápolt egy spanyol tisztet, valóban anyali gondoskodásával enyhítvén azon ropant fájdalmakat, mellyeket ennek csontszúja okozott. Midőn végre foglyai máshová vitetnének, olly fájdalom lepte őt meg, minő egy anyáé, kitől gyermekei vétetnek el. Miután minden közbenjárása és könyörgése azoknak további megtartása miatt hasztalan volt, minden erejét s gondját arra fordítá, hogy az uton a hidegtől megőriztessenek.

E czélból az egész városban szedett alamizsnát, melly olly gazdagon jutalmazá fáradságát, hogy az elutazás előtti napon elégséges ruhadarab szereztethetett belőle, s osztathatott ki, mindenkinek szüksége szerint. Ezen alkalommal mutatott böles munkássága, s előrelátó gondoskodása mindenkit bámulásra gerjesztett.

Hasonló szeretettel gondoskodott Márta néne az orosz foglyokról is. Egyik levelében egy orosz katonáról, kit már egyszer a zürichi csata után ápolt, beszéli, hogy ez őt azonnal megismerte, s hozzá teszi: „Megindít azon mód, mellyel háladatoságát nyilvánítá,“ azután így folytatja: „mennyire örvendenék, ha mindenkinek adhatnék egy inget, s egy sz. Miklós-képet. Tudom, mennyire szeretik ezt. Már küldtünk ***-be ingeket s nadrágokat a szegény foglyok számára. Még többet kívánnak, de erre nem vagyunk képesek; azonban Isten fog segíteni. Gyakorlom maga-

mat a kis orosz szótár megtanulásában, s ha néhány szavat orosz nyelven mondok hozzájuk, barátságosan mosolyognak és kezöket nyujtják. Ön nem gondolja, milly jók s háladosak ezen emberek!”

Nem csekélyebb gyengédséggel, s gondoskodással viseltetett az Osztrák, Porosz, s Angol katonák iránt, kik Franciaországnak minden nemzetek elleni harczában elfogattak, s nagy számmal vitettek Besançonba. Ezek 1814. év april 18-án a katonai fogház udvarában egy érzékeny ünnepélyt tartottak, hogy páratlan Márta anyjuknak nyilvánosan mutassák meg háladoságukat, s gyermeki szeretetüket.

XVIII-ik Lajos, francia király, nemsokára bemenetele után Párisba, magához hivatá a jeles asszonyt, és így szólván hozzá: „Márta néne, idegen országban hallottam önről beszélni, s tiszteletem különös bizonyosságát akarom önnek adni,“ nyakára agatá sz. Lajos keresztjét, megparancsolván a hadügy-ministernek hogy részére különös diszjéről gondoskodják. Ezenkívül évenként magány-pénztárából 1200 aranyat szolgáltatata kezébe, melyet szívélyes örömmel fordíta Márta a szegények- és betegekre, mint saját gyermekeire. Hasonlóan több más fejedelmek is érdemeikkel ékesíték őt. Sándor orosz császár Dijon városon utazván keresztül, másodsor is kíváná őt látni, ezen emberszerető fejedelem ekkor Márta elébe ment, ezt kezénél fogta, s így szólt a körülállókhöz: „Nézzetek itt egy asszonyt, ki mind a négy világérsz szerencsétleneit segíté!”

Márta 12 érdemjel birtokában volt, melyet különböző fejedelmek küldének neki. Kiszámították, hogy egykor kevesebb mint 11 hónap alatt több mint 30,000 francia katonánál pótolta az anya-helyét, sőt hogy ezek közül egyszerre 4000-et ápolt, kik közül sokat, — minden veszedelemmel daczolván — a harcztéren látogatott meg. Ezen sok, általa megmentett, Európa minden országaiból származó szerencsétlenek „katonák anyja“ névvel tisztelték meg őt. Az örök jutalmazó, ki egy csep vizet sem hágy jutalmatlanul, melly az ő nevében nyujtatik a szomjuzónak, véghetetlenül becsesb mennyei jutalom részesévé tevé őt. Meghalt 1824. év martius 29-én 75-ik évében.

Üdvöz légy jámbor lélek!

Legújabb missioi tudósítás Közép-Afrikából.

A bécsi Mária-egylet örvendetes levelet kapott Afrikában létező kedves földieitől. Az apostoli vicarius dél felé nyomult; Kocziánczik urat helyettesévé rendelte: és ezen jó ur írja e levelet, melly karácsonyhoz 13-áról szól. A többi közt írja, hogy a bajorországi Lajos-egylet adakozásából öt szerencsen-gyermek vétetett, és kereszteltetett meg; közkívánatra következő neveket kapták a keresztségben: Ulrich, Erhard, Fri-

gyes, Nándor, János; a hatodik, ki rövid idő mulva szinte megkereszteltetik, Péternek fog hivatni. Mindnyájan egészséges, s jötehetségü ifjak, kik valóban szép reményekkel teljes jövőt ígérnek, midőn testvéreik között, mint hitoktatók fognak föllépni. Milly jótékony siker várható e fiatalokból, kik a vadak közül kiválasztatnak, és tulajdon törzseik számára kimiveltetnek.

Mindszentek napján történt ezen keresztelési ünnepély. Lángoló buzgalommal léptek ezen ujonczok a közönséges k. anyaszentegyháznak kebelébe; s annál nagyobb és nagyobb türelmetlenséggel emelték föl fekete kezecskéjüket, mennél inkább közeledett azon boldogító pillanat, hogy a hívők sorába fölvétesse. Hátaltesen tekintettek keresztzüleiknek szemébe: és a kérdésekre kondor fejük intéseivel feleltek. Gyorsan lopták fekete kezeikbe az égő gyertyát, mintha az egész világnak megakarták volna mutatni, mint világít nekik a hitnek szövétneke. Örömmel fogadták az ártatlanság ruháját, melly fekete karukon hófehér pompában ragyogott. Ennek végeztével az apostoli vicarius az oltár lépcsőihöz állott, és ekkép szólott hozzájuk: „Kedves fiaim! lássátok nektek most jobb atyátok és anyátok van, mint azok, kiktől benneteket elraboltak. A bold. Szűz képre mutatott, mondván: „Im ez a ti anyátok! lám milly anyai szeretettel tekint le ő ti rátok! emeljétek kezeiteket föl ő hozzá, és kérjétek meg, hogy ő a ti jó anyátok maradjon; mondjátok neki: édes anyánk, most mi a te jó gyermekid akarunk lenni, és soha sem akarunk téged megszorítani, soha! soha!“ — E pillanatban valamennyien fölemelték kezeiket, és még azok is, kik az arabs nyelvből keveset tudtak, zokogva kiálták: Mária! . . . „Igen, mondá folytatólag a vicarius ur, Mária a ti anyátok, ő benneteket gyermekeinek fogadott, miután ti ellene mondottatok az ördögnek és minden pompájának. Örizzétek meg az ártatlanság ezen ruháját, hogy szeny nélkül jelenhessetek meg az ítélet napján az igaz bíró ítélőszéke elé. Most nektek sok testvéreitek vannak, kik hasonlókép fehér kezeiket fölemelik a boldogságos szűz Máriához, és könyörögnek értetek. Imádkozzatok ti is értük, kik olly sok jót tesznek veletek. De el ne felejtkeztek egyszersmind imádkozni fekete atyátok- és anyátokért, kik távol vannak, és utánatok sopánkodnak és siránkoznak, kik Máriát, a jó anyát még nem ismerik. Imádkozzatok, hogy ők és valamennyi fekete testvéreitek a mennyei örömben részesülhessenek Amen!“ E szavak mélyen hatottak a kisdédek sziveibe.

A sóvár-megyei (salzburgi) adakozások is foganatosítottak, az adakozónő élő és megholt rokoniért megtartatott a sz. mise-áldozat, és egy fiu Ferencz névre kereszteltetett meg. A Leitmericzi leányiskola növendékei 40—50 frt pengővel elérhetik kívánsá-

gukat, és egy kis fekete testvért kiszabadíthatnak a pogány hitetlenek kezéből. Oh ha ezen Leitmericzi leányiskola növendékei tulajdon szemükkel látnák ezen kis fekete testvéreket: ha tulajdon füleikkel hallhatnák azon káromlásokat, melyek ezen ártatlan szegény gyermekekre hullanak: bizonyára addig nem hagynának békét szüleiknek, míg több illy szerencsétlent megszabadíthatnának.

Nincs szivfájdalmasabb jelenet, mint midőn az ember Chartum városában pénteki napon, mely a Mohamedanusok ünnepe, a rabszolgák vásárán sétál; itt láthatni nagy sokaságban férfiakat, asszonyokat, ifjakat, leányokat, gyermekeket árverés útján eladatni; mindegyiknek fogait, nyelvét, szeméit, kezeit, lábait megvizsgálják, épen úgy, mint marhavásáron szokás: a vevők ide-oda rohannak, veszekednek, csálnak, és az emberi teremtményt árucik gyanánt lealacsonytják, és nem jut eszükbe, hogy a kivel ezt cselekszik, az szinte embertársuk, testvérük! Utálat- és bánatteljesen láttam a vásárállás szögletében egy elájult asszonyt, kinek leányait és gyermekeit már elragadták, s kire hasonló sors várakozott. Különösen megrázkodtam, midőn láttam egy anyát három gyermekeivel, a legfiatalabb két napos volt. Az anya a pusztá földön ült, jobb könyökére támaszkodott, baljában kised magzatát tartotta. Szomoruan s könnyes szemekkel nézte két idősebb gyermekeit, kik testvéri szeretettel ölelték át egymást, mintha előre érezték volna az elválás közelgő óráját. Egyszerre csak megszólalt egy kereskedő durva szavával: hogy ezen család? — Az anya szomoruan fölemelé szeméit: de én nem nézhettem tovább, és eltávoztam; csak messziről hallám a feleletet: 700 piaster. (70 ft p.) Jó Isten! gondolám magamban, egy ember! Jézus drága vérével megváltott ember illy olcsó áron! . . . Azután tovább mentem azon helyre, hol a férfiak adatnak el: ezek komoly csendességben ülve várják az árverést, mintha sorsukkal már kibékültek volna. De tudják is, hogy a legkisebb morgás vagy zugolódás miatt véresen megostoroztatnának, és nehéz lánczakkal terheltenének, tehát inkább hallgatnak. Valóban! valamint egy részről hálákat adhatunk Istennek, hogy mi boldogabbak vagyunk; úgy más részről minden keresztény ember szent kötelességének tartsa, egyesült lélekkel kérni az egek Urát, hogy világitó malasztjával szabadítsa meg ezen boldogtalanokat.

Katholikus hitélet.

XV.

Pest, mart. 13-án. A „Budapesti Hirlap“ 63-ik számban következő hivatalos távirati sürgönyt olvassuk: Bécs, mart. 12. délutáni 4 és fél órákor. Császár Ő Felsége legkegyelmesebb Urunk ma 3 órákor a császári várakból a sz. István székesegyházba ment, és onnan imavégzése és a szent áldás elfogadása után ismét a várakba visszatért. Ő Felsége

mind oda-, mind visszameneteket az ünnepiesen diszített utcákon megszámlálhatlan tömegben egybeözönlött lakosság által a legélénkebb és legszívesb örömdüvözléssel fogadtatt. Ő Felsége legjobb egészségnek örvend.

Ugyancsak Ő cs. kir. apostoli Felsége szerencsés felgyógyulásáért a pesti cs. kir. egyetem mai napon ünnepélyes hála isteni-szolgálatot rendezett, mellynél mélt. Fogarasy Mihály püspök ur., a theologiai kar igazgatója mutatta be a sz. miseáldozatot Ő Felségeért.

A t. jezsuita-atyák által tartott missiok rendkívüli jótékony benyomást tesznek Buda-Pest ajtatos lakóira. A belvárosi plebánia-templom, hol reggeli 10-kor Rohmann, délutáni 4-kor Patisz, és 7-kor Klinkowstroem József atyák hirdetik az Isten igéjét, nem képes befogadni a hívek nagy számát. A jámbor atyák nem hirdetnek új tant; a mit ők hirdetnek, nagyjában minden katechismusból megtalálható, de azon benső meggyőződés, mellyel az örök igazságokat előadják, azon tudományos de mégis érthető modor, mellyel azokat öltik, páratlan önfeláldozásuk, mellyel a missiotartást még 8 nappal tovább, vagyis virágvasárnapig kihúzzák, legyőzött minden előítéletet, mellyel netán első fellépésükkor találkoztak. Megvalljuk, hogy alig lett volna jobb alkalom, a hazánkba ismét visszaállítandó jezsuita-rendet a nemzet színe előtt bemutatni, mint épen ezen sz. missio megtartása hazánk fővárosában. A „Religio“ több tekintélyes budai polgártól kapott levelet, kik érzékenyen panaszkodnak, hogy Budán hasonló missiok nem tartatnak. Ugyancsak a „Religio“ írja, hogy primás ő herczegsége megígérni méltóztatott, miszerint még ez év folytán a budaiakat is megfogja örvendeztetni jezsuita-missioval.

XVI.

Győr, mart. 5. Tavali évben néhányszor e lapokban közöltetett, miszerint nálunk „Rózsafüzér“-társulat létezik, s hogy szemlátomást virágnak, terjed és erősödik! Hogy ez nem volt pusztá állítás, a társulat áldásai tanusítják. Ugyanis kettős célja vagyon Mária társulatunknak: a bűnösök megjavulása, és a tévelygő eretnekek megtérítése! s hála az irgalmas Anyának, hogy minél jobban terjed és szilárdul az ő társulata, annál szembetünőbb a bűnös erkölcsök javulása; és annál gyakoribb az eretnekek megtérése!

Ezek szilárduló Mária-társulatunk eredményei, ezek áldásai a bűnösök javulását illetőleg! Vagy nem erkölcsi javulást tanusít-e az: hogy a tagság száma napról napra szaporodik? hogy a társulati lytánia hétköznap is nagyobb részvétellel látogatattik, ünnep- és vasárnap pedig a tágas templom szűk kezd lenni? hogy ekkor az ájtatoskodók nem kis részét, azon kor- és osztálybeliek teszik, kik különben a hit-langyoságról ismeretesek, s kik, ámbár a megparancsolt isteni-szolgálatot minden lelki-furdalás nélkül elhanyagolják, de a társulati ájtatosságon, mintegy erőszakos ösztöntől sürgetve híven megjelennek? hogy Mária ünnepein nagyszámu hívek járulnak a szentségekhez? hogy a régebben szokásos, de később elhanyagolt nyilvános szombati ájtatosság újra felélesztett, s a fő piacon álló Mária státuája előtt tavasztól késő ősziig minden szombaton, s Mária ünnepeit megelőző napokon estvéli ájtatosság tartatik a bel- és külvárosokból összesereglett hívek által, lytánia-olvasó imádság, s Máriát dicsőítő énekek zengedezése mellett? hogy sz. czélokra a szíves s gyakori adakozások mindennapiak? hogy az ünnep- és vasárnapok gyengédebb lelkiismeretességgel kezdenek megszenteltetni? hogy a vasárnapi isteni-szolgálaton rendszeren olly tömöttent megtelnek mint magyar mint német részről a templomok, mint az elmúlt években csak nagyobb sátoros ünnepeken lehetett látni? hogy az Isten igéje, ezen büntírtő égi

orvosság, nagyobb szomjusággal felkerestetik? minek legörvendetesebb tanúsága a hetenkinti sz. böjti beszédek, melyeket a Szekesegyházban nt. Tóth Antal nádorvárosi, a sz. benedekiek egyházában pedig német részről nt. Hercz József győr-szigeti plebános urak tartanak zsufulásig összesereglett hallgatóság előtt! Isten jutalmazza meg az ékesszóló s sz. buzgalomtól hevített szónokokat, a lelkesedéssel előadott beszédekért; jutalmuk egy része legyen azon buzgó részvét, azon ajtatos figyelem, mellyel hallgatóik ajkaikról az üdvösség szavát fogadják!

A mult században, midőn felsőbb helyen azon meggyőződés uralkodott, miszerint csak istenfelő vallásos ember lehet jó polgár! — szigorú törvények erejénél fogva köteleztettek a czéhek — az ünnep- és vasárnapi plebániái sz. misén és predikáczió megjelenni! A legkisebb hanyagság sértő botrány volt, s érzékeny pénzbüntetéssel fenyegetett! Az idők változtak; a kormányzók, hit-, erkölcs-, isteni-félelem nélkül akarták az országokat boldogítani! s ekkor megtárgult az isteni-szolgálatot sürgető törvény; végre pedig egészen eltemetett, s a czéhek fel lettek mentve a terhesnek vélt vasárnapi isteni-szolgálatról! Mi történt? az Ur édes és könnyű igáját súlyos iga váltotta fel! a jámbor s gyengéd vallásos lelkületű polgárság, hitközönység s erkölcsi tnyaságba süllyedt; az ezelőtt istenfelő, szorgalmas s engedelmes legénység: hitgunyoló, munkakerülő, pénzparazló, engedetlen, nyers s kiálthatlanul goromba lett mesterei iránt. Ennek végét szakasztani már tavál, több tiszteletben álló polgár tervezgette, és pedig a régi isteni-szolgálatra kötelező üdvös törvények életbeléptetése által! de alig nyilváníták terveiket, kevés pártolóra, de annál több gunyos visszautasításokra, sőt sértő megtámadásokra találtak. A derék polgárok illy roppant akadályok ellen önerejükben nem bízhatván, egy ideig visszavonultak; de Mária-társulatiak levén, annál buzgóbban esedeztek a naponkinti lytánián, üdvös törekvésükre sz. malasztért! S Bernárd mondása szerint nem hagyták magukra, s kik Mária pártfogásában bíznak, oltalmáról biztosítva lehetnek! ugyanis megkezdett sz. törekvésük csak azért látszott egy ideig nyugodni, hogy jobban megérjék, s annál nagyobb erővel törhessen keresztül az akadályok sörmpőin! Karácsony táján azon elhatározással állottak össze több vallásos jellemű polgárok, hogy nem nyugszanak, még Isten segedelmével, üdvös szándékukat végre nem hajtják. Mennyit fáradoztak, milly göröngyös utakon kellett járniok, mennyit kellett nyelniok, a jó Isten tudja! de ők hit-erősítette szívvel türtek, tudván kinek dicsőségeért türnek; tudván, hogy fáradozásuk eredménye több százakat fog visszanyerni hitnek s erkölcsnek! Az első lépések meglévén téve, folyamodást szerkesztettek a mtságos püspökhöz, kérvén ötet: eszközölné ki hatalmas közbenjárásával felsőbb helyen, hogy a czéhek, a régi törvények értelmében köteleztessenek a vasárnapi isteni-szolgálatra megjelenni! s hogy folyamodásuk annál nyomatékosabb, nagyobberejű és tekintélyű legyen, bejártak több czéheket, felszólították pártolásra és aláírásra; több czéhbeliek vallásos készséggel megtették; s így, ezen több czéh mesterek által aláírt folyamodványt, ez esztendő elején benyújták ő méltóságának, ki méltányolván a folyamodók buzgóságát, azonnal felterjeszté azt a cs. kir. helytartó elé, kitől, Istené legyen a dicsőség! e napokban válasz is érkezett, mellyben a régi vasárnapok megszentelését, s a

czéhbelieket a vasárnapi isteni szolgálati megjelenésre kötelező törvényeket egész erejükbe visszaállítja; hozzáadván ezen figyelemre méltó szavakat: hogy ő a polgárok hitlanyságát türni és ápolni nem fogja, sőt a hanyagokra nézve, a régi érzékeny büntetések foganatbevételére az illető világi előjáróságot felszólítandja!

A „Mária-társulat“ által felélesztett vallásos életet hathatósan elősegíti megerősödésében kegyes püspökünk, apostoli buzgalmu példájával; tudván, hogy a hívek többet és gyorsabban tanulnak szemek, vagyis látott jó példa, mint füleik vagyis akár milly ékes tanítás által! nem mulaszt el alkalmat hatni hiveire, az előforduló ajtatosságokon való megjelenése által! — De a felvirágozó „Rózsafüzér“-társulat áldása nyilvános a tévelygők sürűebb megtérésében is! 1852-ik évben összesen 13; egy izraelita és 12 protestans hagyta el tévelygését, s visszatért a kath. anyaszentegyházba! Ez évben pedig eddig 3 áttért; a 4-ik most van tanításban, az 5-ik pedig már bejelentette magát; s hogy e sürű megtérés a Mária-társulat eredménye; hogy a társulat által ébredett, vagy legalább erősödött bennök a kath. hit utáni vágy, nyilvános abból, mert majd mindegyik a megtérés előtt buzgón látogatta a társulati ajtatosságokat. — S a „Rózsafüzér“-társulat ezen áldásos felvirágozása következtében, a társulatkormányzó pap-ság méltós. Deáky Zsigmond püspök elnöklete alatt, még mult évben „okiratot“ nyomott a fiók-társulatok bekebelezése végett! S ez alkalommal a győri anyatársulat részéről felhivatnak hivatalosan mindazon fiók-társulatok, mellyek a győri anyatársulathoz tartoznak, s eddig bekebelesítő okirattal nem bírnak: folyamodjanak elnök ő méltóságához, s a benyújtott folyamodás után a hivatalos okirat azonnal elküldetik. Ez pedig annál kívánatosb, mert a fiók-társulatok csak hivatalos bekebelezés útján részesülnek az anyatársulathoz engedett teljes búcsukban, s mert csak így lehet hitelesen megtudni az anyatársulat kiterjedését, s tagjainak számát; s ez okirat mintegy kapocs a fiók- s anyatársulat között. S tanácsos ez okiratot más fiók-társulatok példája szerint rámba tétetni, s a templomban alkalmas helyre függeszteni, mintegy folytonos emlékeztető s buzdító jelül a társulati híveknek!

Gondolom, sőt hitelesen tudom is, örvendetes ujságot közölök az által, ha tudtul adom, miszerint nt. Mayrhofer József catechetikai munkájának 2-ik köteté már sajtó alatt van, sőt a két első iv ki is került. Szolgáljon e tudósítás megnyugtatósúl azon számos t. uraknak, kik ismételt levelekkel sürgették a szerzőt e 2-ik kötet mielőbbi kiadására, mit azonban a szerző, mint a 2-ik kötet előszavában vallja: szünteleni gyengélkedése és sokféle foglalkozásai miatt ekkorig kénytelen volt halasztani. — A méltó várakozást gazdagon megjutalmazza e 2-ik kötet mint beltartalmának jeles kidolgozása, mint esinos kiállításával. Nagy Ignác, káplán.

Kegyes adományok jegyzéke. A sz. gyermekség társulatának: Nt. Poroszkay Peter, romhányi plebános ur és hívei 5 frt 6 kr. p. A szolnoki egyházkerület 4 frt p. A Kisczeli sz. gyermekség-társulat 5 frt. A kenyéri-társulat 1 frt. A kecskédi 1 frt. Dénesfalváról Mohácsi Anna 30 kr. Csurgói iskolás-gyermekek 48 kr. A sárladányi növendékek 30 kr. p. A Csangó-Magyarok épülő templomaira: Sárladányi katolikus hívek 1 frt. p.

Kiadja „a jó és olcsó könyvkiadó társulat;“ szerkesztő Blümelhuber Ferencz.

Emich Gusztáv könyvnyomdája, uri-utca, 8. sz.